

Hobbels voor Europese harmonisatie

Discussie met EFSA, zonale procedure niet optimaal

Al jarenlang streeft de Europese Unie naar harmonisatie van het toelatingsbeleid voor gewasbeschermingsmiddelen. Dit loopt echter niet altijd zoals door iedereen gewenst. EFSA wijkt soms af van het advies van de rapporterende lidstaat. De zonale procedure is op papier goed geregeld, maar de praktijk blijkt weerbarstig.

De goedkeuring van actieve stoffen voor gewasbeschermingsmiddelen vindt plaats op Europees niveau. "In dit proces geldt het principe 'nee tenzij', zoals dat bijvoorbeeld ook geldt voor diergeneesmiddelen en biociden", zegt Luuk van Duijn, directeur van het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Ctgb). "Dit principe wordt gekozen uit voorzorg. Voor gewasbeschermingsmiddelen komt daar nog eens bij dat er veel partijen betrokken zijn bij het toelatingsproces, zoals de lidstaten, de European Food Safety Authority (EFSA) en de Europese Commissie. Iedereen kijkt bij elkaar in de keuken. Dat maakt de toelating van gewasbeschermingsmiddelen tot een robuust systeem. Daarmee is de kans dat iets gemist wordt bijzonder klein."

Discussie met EFSA

"Als nationale toelatingsinstantie zijn wij het afgelopen jaar in discussie geweest met EFSA", zegt Luuk van Duijn. "EFSA formuleert haar opinie voor de Europese Commissie over de goedkeuring van een actieve stof. Dat doet zij aan de hand van de evaluatie van de rapporterende lidstaat, waar de andere betrokken lidstaten ook aan hebben bijgedragen. Echter, het werk van de rapporterende lidstaat stond in die EFSA-opinie altijd in de bijlagen, dus een beetje verstopt. Nu gebeurt het wel eens dat de opinie van EFSA op bepaalde punten afwijkt van het advies van de rapporterende lidstaat."

Als dit advies in de bijlage staat, is dat niet duidelijk voor degenen die de opinie lezen. Wij hebben nu bij EFSA voor elkaar gekregen dat bij een afwijking het advies van de rapporterende lidstaat in de opinie zelf wordt opgenomen en niet in de bijlage. Dit helpt in de fase van besluitvorming."

Om wat voor soort afwijkingen gaat het doorgaans? "Wat we nog wel eens zien, is dat EFSA neigt naar een extra veiligheidsfactor. Dit gebeurt steeds vaker", constateert Luuk van Duijn. "Ik denk dat dit komt doordat EFSA jaarlijks veel rapporten moet bekijken. En er daardoor minder diep in zit dan een rapporterende lidstaat, die er soms meerdere jaren aan besteedt."

Een lastig gegeven is dat de aanvrager geen informatie meer kan inbrengen als het dossier bij EFSA is beland. "Zo lang een toelatings-

dossier nog bij een rapporterende lidstaat is, kan de toelatingsinstantie vragen stellen aan de aanvrager. Maar vanaf het moment dat het rapport naar EFSA gaat, kunnen opkomende vragen niet meer beantwoord worden en dat levert een dilemma op", aldus Luuk van Duijn.

Zonale procedure

Een ander probleem doet zich voor in de zonale procedure voor de beoordeling van toelatingsdossiers van gewasbeschermingsmiddelen. De zonale procedure is bedoeld om dubbel werk te voorkomen, doordat één van de nationale toelatingsinstanties de beoordeling doet. De bevindingen van die beoordelende lidstaat worden dan zoveel mogelijk overgenomen door de andere lidstaten binnen die zone.

"De beoordeling in een zonale procedure is op zich goed geharmo-

Luuk van Duijn, Ctgb: "Het kan zijn dat de wil tot harmonisatie over het algemeen minder wordt. Maar misschien is het een kwestie van een pas op de plaats maken."

niseerd en vindt plaats volgens normale standaarden. Op papier is de zonale procedure dus goed geregeld. Maar de praktijk blijkt weerbarstig", constateert Luuk van Duijn.

"We zien steeds vaker dat de rapporterende lidstaat werk doorschuift naar de andere nationale toelatingsinstanties. De 'gewone' modelberekeningen lukken doorgaans wel. Maar zodra er verfijnd moet worden, loopt de zonale beoordelaar nog wel eens vast. Bijvoorbeeld als het gaat om een nieuw terrein als de ecotoxicologie."

Om lange discussie te voorkomen wordt dan het probleem alsnog nationaal opgelost. Dat leidt niet tot een 'level playing field' en resulteert ook in dubbel werk. "Dit kan niet de bedoeling zijn van harmonisatie", stelt Luuk van Duijn. "Als Ctgb maken we ons hier zorgen over."

Er zijn nog meer hobbels in de praktijk van de zonale procedure, merkt Luuk van Duijn op. "Bij een toelating in meerdere lidstaten spelen ook verschillen in landbouwkundig gebruik. Zo worden niet overal dezelfde spuitmachines gebruikt. Of zijn er verschillen in zaaidichtheid. Dat levert verschillen op in de nationale toelatingen. Die landbouwkundige verschillen zijn overigens een onderbelicht aspect. Het zou goed zijn om ook hierin te harmoniseren."

Geen panklare oplossing

Zou verschil in deskundigheid tussen de verschillende nationale toelatingsinstanties een oorzaak kunnen zijn van het doorschuiven van beoordelingen naar de individuele lidstaten? "Nee, dat is het niet", antwoordt Luuk van Duijn. "Wij zijn in 2013 voorzitter geweest van de centrale zone en ik heb toen van de gelegenheid gebruik gemaakt om alle lidstaten in de zone te bezoeken. Het beeld dat ik daaruit heb overgehouden is dat alle lidstaten qua expertise op ongeveer hetzelfde

niveau zitten."

Wat zou een oplossing voor het probleem kunnen zijn? "Een panklare oplossing weet ik helaas niet. Wellicht dat we modellen universeel kunnen maken of is met een andere benadering toch meer harmonisatie mogelijk. Daar zouden we als lidstaten naar moeten kijken."

Misschien is het een tendens, suggereert Luuk van Duijn. "Het kan zijn dat de wil tot harmonisatie over het algemeen minder wordt. Zoals je de laatste tijd meer ziet dat men zich afzet tegen de Europese Unie. Als Ctgb zijn wij een groot voorstander van harmonisatie. Misschien is het een kwestie van een pas op de plaats maken. Bij medicijnen heeft de harmonisatie ook lang geduurd, maar is het uiteindelijk wel gelukt." ■

Nefyto: voorspelbaarheid neemt af

De harmonisatie van de toelatingsbeoordeling van gewasbeschermingsmiddelen gaat moeilijk en traag. Tijdens de Regulatory Conference die de Europese koepelorganisaties ECPA en ECCA begin maart 2017 in Brussel organiseerden, werd dat nogmaals duidelijk. Vanuit zowel de Europese Commissie als de lidstaten en industrie werd toegelicht dat het de meeste lidstaten niet lukt om de wettelijke termijnen te halen waarbinnen besluitvorming moet plaatsvinden. Ook laten lidstaten zich steeds vaker leiden door politieke motieven in plaats van beslissingen over actieve stoffen te nemen op basis van een wetenschappelijke risicobeoordeling. Dit is een zorgelijk punt voor de industrie. Voorspelbaarheid van besluiten is nodig om een verantwoord besluit over investeringen te nemen. Deze voorspelbaarheid komt in Europa steeds vaker onder druk te staan. Daarmee ontstaat een risico dat de Europese land- en tuinbouw niet de noodzakelijke gewasbeschermingsmiddelen krijgt.

In het kort

- Voor gewasbeschermingsmiddelen zijn veel partijen betrokken bij het toelatingsproces. Daarmee is de kans dat iets gemist wordt bijzonder klein.
- EFSA heeft in haar opinie soms een mening die afwijkt van de rapporterende lidstaat. Vaak wil EFSA dan een extra veiligheidsfactor.
- Het afwijkend advies van de rapporterende lidstaat stond voorheen 'verstopt' in de bijlagen. Sinds kort staat het in de opinie zelf, dus opvallender.
- In de zonale procedure gebeurt het steeds vaker dat de rapporterende lidstaat werk doorschuift naar de andere nationale toelatingsinstanties. Met name als het gaat om verfijningen.
- Dit leidt niet tot een 'level playing field' en resulteert in dubbel werk.

Nieuwe samenstelling dagelijks bestuur Nefyto

Per 1 januari 2017 kent het dagelijks bestuur van Nefyto een nieuwe samenstelling. Tegelijk heeft er een uitbreiding plaatsgevonden van het aantal bestuursleden van vier naar vijf. De

Han Rupert

Damien Viollet

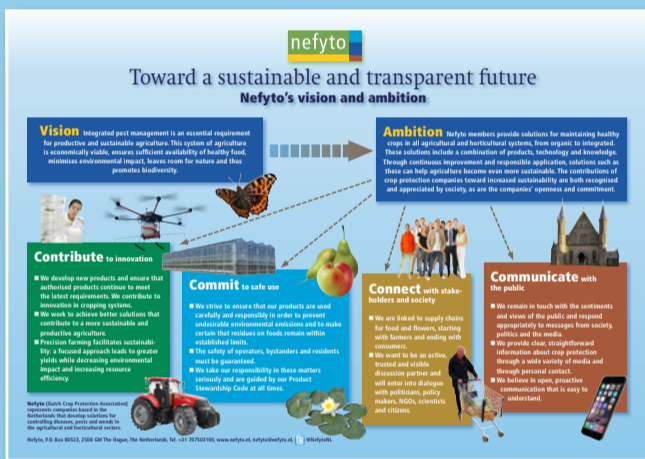
nieuwe leden van het dagelijks bestuur zijn Damien Viollet van Bayer CropScience en Han Rupert van Adama Northern Europe. De overige bestuursleden zijn voorzitter Carlos Nijenhuis (Certis), Meerten Smit (BASF) en Michael Kester (Syngenta).

nefyto

Duurzaam en helder naar de toekomst

Nefyto Visie en Ambitie

Eind 2016 heeft Nefyto haar visie en ambitie gepresenteerd: **Duurzaam en helder naar de toekomst. De vier pijlers van de ambitie zijn Vernieuwend, Verantwoord, Verbindend en Verhelderend. Nefyto en haar deelnemers geven hier een vervolg aan. Via deze rubriek houden we u hiervan op de hoogte.**

Engelse vertaling

Om de Nefyto Visie en Ambitie nog breder bekend te maken, is de korte versie ervan nu vertaald in het Engels, met als titel 'Toward a sustainable and transparent future'. De Vier V's zijn vier C's geworden: Contribute, Commit, Connect and Communicate. Dankzij de Engelse vertaling kan de Visie en Ambitie nu worden gedeeld met de hoofdkantoren en productgevers van de bij Nefyto aangesloten bedrijven, en ook met Europese koepelorganisatie ECPA en stakeholders in Europa. Nefyto rekent erop dat de Engelse versie het draagvlak en de energie versterkt om samen met andere partijen de Visie en Ambitie te realiseren.

Concrete acties

De Nefyto Visie en Ambitie is met belangstelling door de stakeholders ontvangen en kreeg veel positieve reacties. Er is veel waardering voor de ingezette koers, met duurzaamheid en transparantie als belangrijke thema's. Ook kreeg Nefyto diverse vragen en suggesties van stakeholders. Een terugkerende vraag is: wat gaat Nefyto nu concreet doen? Twee concrete acties staan op stapel, zoals ook al aangekondigd tijdens de presentatie. Dat zijn de lancering van een online fact checker over gewasbescherming en het publiceren (met uitleg) van de trends in het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen. In 2017 gaat Nefyto hiermee aan de slag. Uiteraard gaan ook de individuele Nefyto-bedrijven de Visie en Ambitie concreet maken. In de loop van dit jaar zullen de bedrijven terugkoppelen hoe zij hier uitvoering aan geven.

Duidelijk draagvlak

Nefyto-directeur Maritza van Assen kijkt met een goed gevoel terug op de periode van ruim een jaar waarin naar de Visie en Ambitie is toe gewerkt. "Dat begon met de vier dialogosessies met onze stakeholders. Voor deze dialogen hadden we ons voorgenomen om vooral te luisteren en juist niet meteen met ons verhaal klaar te staan. Ik denk dat we daar goed in zijn geslaagd. Vervolgens kwam de uitdaging om vanuit deze dialogosessies en gezamenlijk overleg tot een Visie en Ambitie te komen. Deze sessies waren intensief en verliepen in goede harmonie. Ik merkte dat de Nefyto-bedrijven een gedeelde visie hebben, waarin het streven naar duurzaamheid en transparantie belangrijk wordt gevonden. Binnen de Nefyto-bedrijven is er een duidelijk draagvlak voor onze Visie en Ambitie."

Green Deal particulier gebruik gewasbeschermingsmiddelen

Verantwoord gebruik stimuleren, werken aan laag-risico middelen

Onlangs is de Green Deal Verantwoord particulier gebruik gewasbeschermingsmiddelen ondertekend. Nefyto is één van de ondertekenaars. De Green Deal onderstreept het belang van verantwoord gebruik van middelen, waar Nefyto volledig achter staat. Ook werken de Nefyto-deelnemers volop aan de ontwikkeling van laag-risico middelen, zoals afgesproken in deze Green Deal.

"Nefyto is blij met deze Green Deal", zegt Cees Popkema, product manager bij Nefyto-deelnemer Edialux en namens Nefyto ondertekenaar van de Green Deal. "Als producenten van gewasbeschermingsmiddelen vinden wij een goede productbegeleiding belangrijk, omdat we willen dat onze producten veilig en verantwoord worden gebruikt. Over productbegeleiding zijn goede afspraken gemaakt in de Green Deal. Dat begint al met deskundig advies op het moment dat een consument naar een oplossing zoekt voor zijn probleem. Verreweg de meesten gaan dan naar een winkel en dat is een uitgelezen kans om iemand goed te adviseren."

Net als agrariërs kampen ook particuliere tuinbezitters met ziekten, plagen en onkruiden. "En ook zij willen die problemen oplossen", constateert Cees Popkema. "Zeker de mensen die een bepaald onderhoudsniveau nastreven. Tuinbezitters hebben hiervoor diverse methoden en middelen tot hun beschikking, waaronder chemische gewasbeschermingsmiddelen. De wetgeving voorziet in toelatingen van deze middelen voor particulier gebruik. Ook in de Green Deal is daar ruimte voor."

Handen ineenslaan

"Wij slaan liever de handen ineen dan dat we regels stellen", zegt Peter Torbijn, directeur Veiligheid en Risico's bij het ministerie van Infrastructuur en Milieu, voorafgaand aan de ondertekening. Hij ondertekende namens staatssecretaris Dijkema. "Als overheid willen we milieuvriendelijk gedrag bevorderen. Dat is onder meer belangrijk voor de kwaliteit van ons oppervlaktewater. Deze Green Deal heeft een lange periode van voorbereiding gehad. Iedere deelnemende partij maakt op zijn eigen manier moge-

lijk dat we doelstellingen realiseren met zo weinig mogelijk regels."

De ondertekening van de Green Deal Verantwoord particulier gebruik gewasbeschermingsmiddelen vond plaats op 9 februari 2017 tijdens The Garden Retail Experience in Hazerswoude-Dorp. De Green

Green Deal

Ook IPM in de tuin

Uit de Green Deal Verantwoord particulier gebruik gewasbeschermingsmiddelen is af te leiden dat particuliere tuinbezitters, net als professionele telers, te werk zouden moeten gaan volgens de principes van geïntegreerde gewasbescherming (Integrated Pest Management, IPM). Hierin heeft preventie van ziekten, plagen en onkruiden een belangrijke rol. Dit wordt gevolgd door monitoring ('wat is er aan de hand') en ingrijpen als maatregelen noodzakelijk zijn.

Van verkoopmedewerkers in tuincentra wordt verwacht dat zij consumenten stimuleren een voorkeursvolgorde te hanteren, die aansluit bij de principes van IPM. Bijvoorbeeld bij onkruid. De eerste keuze daarbij is preventie, door de tuin zo in te richten dat er minder onkruid groeit. De tweede keuze zijn mechanische en thermische technieken om onkruid te bestrijden. De laatste stap is de toepassing van gewasbeschermingsmiddelen. Deze worden zorgvuldig en verantwoord, overeenkomstig het etiket gebruikt. En er wordt geen gebruik gemaakt van illegale middelen.

Particuliere tuinbezitters willen graag een fraaie, goed onderhouden tuin.

Naar meer laag-risico middelen

Eén van de afspraken binnen de Green Deal is dat Nefyto haar deelnemers stimuleert om middelen met een laag risico op de markt te brengen. Overigens is dat een ontwikkeling die zich al geruime tijd geleden heeft ingezet binnen de gewasbeschermingsbedrijven. Er komen meer middelen op de markt met een gunstig milieuprofiel. Het sluit ook aan bij de in 2014 ondertekende Green Deal Groene gewasbeschermingsmiddelen. "We moeten wel beseffen dat dit tijd kost", zegt Jo Ottenheim, secretaris van Nefyto. "De toelating van gewasbeschermingsmiddelen is goed geregeld, dus de toegelaten middelen zijn veilig als ze volgens het voorschrift worden ingezet. Op dit systeem moeten we zuinig zijn. De al dan niet natuurlijke herkomst van een middel zegt niets over de risico's. Anderzijds moet het niet zo zijn dat voor natuurlijke middelen dossiervragen beantwoord moeten worden die voor zo'n middel niet relevant zijn."

Jo Ottenheim, Nefyto: "Zuinig zijn op toelatingsysteem."

Cees Popkema ondertekent namens Nefyto de Green Deal. Op de achtergrond van links naar rechts: Wouter Weide (RND), Peter Torbijn (ministerie IenM) en Frank van der Heide (Tuinbranche Nederland).

Deal werd ondertekend door het ministerie van Infrastructuur en Milieu, het ministerie van Economische Zaken, Tuinbranche Nederland, de Raad Nederlandse Detailhandel en Nefyto. De Green Deal loopt tot en met 2020. Voor Nefyto is het overigens de tweede Green Deal die zij ondertekent: medio 2014 was Nefyto één van de ondertekenaars van de Green Deal Groene gewasbeschermingsmiddelen.

Rol voor retail

De overheid wil het gebruik van chemische gewasbeschermingsmiddelen buiten de landbouw verminderen. Voor het professioneel gebruik (buiten de landbouw) geldt daarom sinds 31 maart 2016 een verbod voor het gebruik op verhardingen. Per 1 november 2017 wordt dit verbod uitgebreid naar onverharde terreinen buiten de landbouw. Ook voor het particulier gebruik op verhardingen was een verbod beoogd, maar de Raad van State oordeelde dat de juridische grondslag hiervoor in de wetgeving ontbrak. Met de onlangs ondertekende Green Deal wordt het particulier gebruik nu zoveel mogelijk beperkt en zo goed mogelijk begeleid.

In de Green Deal zijn meerdere afspraken vastgelegd, waarvan productbegeleiding een belangrijk thema is. De voorlichtende rol van de retail, verenigd in Tuinbranche Nederland, is hiervan een cruciaal onderdeel. Dat Tuinbranche Nederland die rol al geruime tijd serieus neemt, blijkt uit haar voorlichtingscampagne 'Bestrijding volgens het

boekje', die sinds 2013 loopt. Afsproken in de Green Deal is dat deze campagne wordt voortgezet.

Om hun adviserende rol nog beter te vervullen, worden verkoopmedewerkers van de retail hierin geschoold. Dat moet medio 2017 gerealiseerd zijn. "Juist persoonlijk advies is belangrijk om verantwoord gebruik van gewasbeschermingsmiddelen te realiseren", zegt Frank van der Heide, voorzitter van Tuinbranche Nederland en mede-ondertekenaar van de Green Deal. "Het is een mooie aanpak waarbij we, vanuit tuincentra, consumenten zo goed mogelijk voorlichten en helpen met problemen in hun tuin. We willen hierin gezamenlijk optrekken met de overheid en de andere partners. Want ook duidelijke etikettering en brochures dragen bij aan verantwoord gebruik. De Green Deal is een ontzettend positieve stap."

Rol Nefyto

Bij het bevorderen van verantwoord gebruik spelen ook de gewasbeschermingsbedrijven een rol. Dat doen zij door het ontwikkelen van verpakkingen voor een relatief beperkt oppervlak (maximaal 500 vierkante meter) en het ontwikkelen van ready-to-use verpakkingen waar mogelijk. Duidelijke etiketteksten minimaliseren het risico op foutief gebruik. Daarom is afgesproken dat de gewasbeschermingsbedrijven de gebruiksvorschriften voor gewasbeschermingsmiddelen voor particulier gebruik gaan vereenvoudigen. Naast acties door de individuele

In het kort

- De Green Deal Verantwoord particulier gebruik gewasbeschermingsmiddelen is ondertekend door het ministerie van Infrastructuur en Milieu, het ministerie van Economische Zaken, Tuinbranche Nederland, de Raad Nederlandse Detailhandel en Nefyto.
- De Green Deal loopt tot en met 2020.
- Productbegeleiding is een belangrijk thema van de Green Deal. Hierin is een belangrijke rol weggelegd voor de retail. Verkoopmedewerkers worden geschoold in het geven van voorlichting aan consumenten.
- De gewasbeschermingsbedrijven dragen bij aan verantwoord gebruik door het ontwikkelen van verpakkingen voor een relatief beperkt oppervlak en het ontwikkelen van ready-to-use verpakkingen. Daarnaast worden de gebruiksvorschriften vereenvoudigd, om het risico op foutief gebruik te minimaliseren.
- Afgesproken is dat Nefyto haar deelnemers stimuleert om middelen met een laag risico op de markt te brengen.

ondertekenende partijen zijn er ook gezamenlijke acties afgesproken. Zo is vastgelegd dat de partijen in het najaar van 2019 gezamenlijk evalueren welke effecten, resultaten en ontwikkelingen zijn gerealiseerd. Dit gebeurt via monitoring, consumentenonderzoek, marktinformatie en marktontwikkelingen. Tuinbranche Nederland, de Raad Nederlandse Detailhandel en Nefyto zetten zich in om voor deze evaluatie cijfers over de verkoop van de hoeveelheden gewasbeschermingsmiddelen beschikbaar te krijgen. Diezelfde partijen zeggen ook toe het op de markt brengen of aanpakken van niet-toegelaten gewasbeschermingsmiddelen voor particulier gebruik te zullen signaleren. Met andere woorden, de partijen trekken gezamenlijk op in de strijd tegen illegaal gebruik. ■

Beter Green Deal dan verbod

De Green Deal komt in de plaats van een eerder voorgenomen verbod op particulier gebruik van gewasbeschermingsmiddelen. Een verbod kan ook averechts werken, stelt Cees Popkema. "Je ziet nu al dat mensen aan de slag gaan met zoutzuur, chloor, formaldehyde en dergelijke. Deze producten zijn niet toegelaten als gewasbeschermingsmiddel. Bovendien brengen ze risico's met zich mee: voor het milieu, maar zeker ook voor de gebruiker. Het is bekend dat er ongelukken mee gebeuren. Ook ogenschijnlijk onschuldige producten als schoonmaakazijn, huishoudazijn en natuurazijn zijn geen toegelaten gewasbeschermingsmiddelen. Waarom zou je consumenten hun toevlucht laten zoeken naar dergelijke middelen, terwijl er middelen zijn die na een zorgvuldige beoordeling toegelaten zijn? En die bij gebruik volgens het etiket én werkzaam zijn én veilig zijn voor mens, dier en milieu. De Green Deal draagt eraan bij dat deze toegelaten middelen beschikbaar blijven voor particulieren en dat ze veilig en verantwoord worden gebruikt."

Loket Erfmissie Gewasbescherming

Het aanpakken van emissie vanaf het erf is cruciaal om de kwaliteit van het oppervlaktewater te verbeteren. Er is veel informatie beschikbaar over maatregelen die telers en loonwerkers kunnen nemen om erfmissie te voorkomen. Als ze op hun eigen bedrijf aan de slag willen, komen er echter toch vaak specifieke vragen op. Eenduidige en praktische beantwoording van deze vragen verlaagt de drempel om daadwerkelijk aan de slag te gaan met de beperking van erfmissie. Daar is het Loket Erfmissie Gewasbescherming voor.

Via e-mail en telefoon kan iedereen gratis zijn vraag over het tegengaan van erfmissie stellen. De meest gestelde vragen met antwoorden staan op de website www.toolboxwater.nl/erfmissie. Naast telers en loonwerkers kunnen ook adviseurs en anderen bij het Loket terecht. Het Loket Erfmissie Gewasbescherming is opgericht door CLM en de partners in Toolbox Water, in opdracht van TOPPS, met sponsoring van het ministerie van IenM en RIWA-Maas. Hebt u een vraag over erfmissie? Bel dan (0345) 47 07 19 of mail naar erfmissie@clm.nl.

Het belang van IPM

Nefyto heeft onlangs een poster uitgebracht waarin beknopt het belang van geïntegreerde gewasbescherming (Integrated Pest Management, IPM) wordt uitgelegd en hoe IPM in zijn werk gaat. De poster is de Nederlandse versie van een publicatie van ECPA. IPM is een totaalaanpak voor een duurzame land- en tuinbouw, gericht op het beheersen van ziekten, plagen en onkruiden. Bij IPM gebeurt dit door het combineren van teelttechnische, mechanische, biologische en chemische methoden. Daarbij wordt de volgorde preventie, monitoring en ingrijpen gevolgd. Er wordt rekening gehouden met kosten, het milieu en de gezondheid van de mens. Gewasbeschermingsmiddelen worden hierbij op een verantwoorde wijze ingezet.

De poster is te downloaden van de website van Nefyto (www.nefyto.nl).

NL KUG toelatingen

In het kader van het beleid voor kleine toepassingen dat mogelijk is onder Verordening 1107/2009, kent Nederland zogeheten NL KUG toelatingen. Deze kunnen worden verleend voor de toepassing van middelen in teelten van zeer kleine omvang of bij een te verwachten gebruik dat erg beperkt is. Een NL KUG toelating kan alleen als uitbreiding op een bestaande toelating.

Voor een NL KUG toelating hoeft maar beperkt onderzoek te worden gedaan. Er wordt wel naar milieu en veiligheid gekeken, maar niet naar de werkzaamheid en de mogelijke schadelijkheid voor het gewas. De teler blijft daarom zelf verantwoordelijk voor eventuele schade aan het gewas door het betreffende middel. Het advies is dan ook om eerst een proefbespuiting te doen.

Het is dus zaak goed op te letten of een toepassing een NL KUG toelating betreft. Adviseurs van de distributie kunnen telers hierover voorlichten. Om hen daarbij te helpen, is in overleg tussen Agrodiss en Nefyto afgesproken dat Fytostat een lijst tot stand brengt met alle KUG-toelatingen van de deelnemers, met daarbij de teelten waarin deze mogen worden toegepast. Deze lijst is uiterlijk eind maart te vinden op fytostat.nl.

Green Deal Groene Gewasbeschermingsmiddelen afgerond

De Green Deal Groene Gewasbeschermingsmiddelen, die medio 2014 van start ging, is onlangs afgerond. Nefyto was één van de ondertekenaars van de Green Deal. Op 15 maart 2017 vond een afsluitende bijeenkomst plaats bij het Ctgb in Ede, waar het eindrapport werd gepresenteerd. De Green Deal heeft inzicht gegeven, maar de beoogde versnelling in de toelating van groene middelen is beperkt gebleven. "Deze Green Deal sluit heel goed aan bij de Visie van Nefyto, met daarin de pijler Vernieuwend. Als industrie willen wij bijdragen aan een bredere beschikbaarheid van groene middelen" aldus Nefyto-secretaris Jo Ottenheim.

Ctgb-voorzitter Johan de Leeuw (links) overhandigt het eindrapport aan Martijn Weijters van het ministerie van EZ.

Actieve brengplicht veiligheidsinformatiebladen

Fabrikanten en distributeurs moeten actief verstrekken

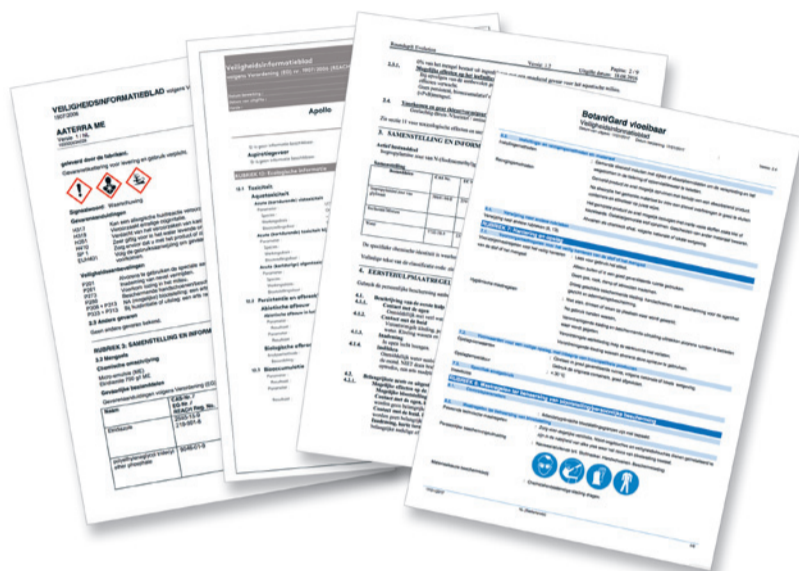
De Europese verordening REACH schrijft voor dat fabrikanten en distributeurs bij het leveren van gevaarlijke stoffen de bijbehorende informatiebladen moeten meeleveren. Deze zogeheten 'actieve brengplicht' geldt voor vrijwel alle chemische gewasbeschermingsmiddelen.

Gewasbeschermingsmiddelen hebben een toelating nodig op grond van Verordening 1107/2009. Daarnaast is er de Europese Verordening (EG) 1907/2006, genaamd REACH (registratie, evaluatie, autorisatie van chemische stoffen). Deze geeft aan hoe om te gaan met chemische stoffen en geeft dus ook voorschriften voor gewasbeschermingsmiddelen. REACH is in 2007 van kracht geworden.

Voor de stoffen die als gevaarlijk zijn geclassificeerd, bepaalt REACH dat degene die het product levert aan een professionele gebruiker, een veiligheidsinformatieblad (VIB) moet meeleveren met het product. Dit mag in gedrukte vorm of elektronisch. Het veiligheidsinformatieblad moet actief meegeleverd worden (actieve brengplicht). Deze plicht geldt zowel voor fabrikanten als voor distributeurs. Het passief ter beschikking stellen is niet voldoende. Voor vrijwel alle gewasbeschermingsmiddelen dient een veiligheidsinformatieblad te worden opgesteld.

Distributeurs

"De eerste jaren na het van kracht worden van REACH in 2007 konden leveranciers volstaan met het ter beschikking stellen van veiligheidsin-

Vrijwel alle chemische gewasbeschermingsmiddelen hebben een veiligheidsinformatieblad.

formatiebladen. Bijvoorbeeld door te verwijzen naar Fytostat.nl. Dit is een website waar veiligheidsinformatiebladen van gewasbeschermingsmiddelen toegankelijk zijn voor iedereen."

We praten met Conno de Ruijter en Jacques Wassenberg. Conno de Ruijter is secretaris en directeur van Agrodis, de vereniging van de Nederlandse toeleveranciers van de Nederlandse land- en tuinbouwsector. Jacques Wassenberg is HSE-specialist bij Agrifirm, één van de grootste Nederlandse toeleveranciers van de Nederlandse land- en tuinbouw. HSE staat voor health, safety en environment.

In de productbegeleiding spelen distributeurs een belangrijke rol in de keten, als schakel tussen fabrikanten en telers. In vergelijking met andere landen kent Nederland een zeer fijnmazige distributie, die ook nog eens kennisintensief en goed georganiseerd is. Agrodis neemt productbegeleiding serieus, benadrukt Conno de Ruijter. "Wij streven naar excellente kennisoverdracht. Zo hebben we ROUTE 2023 gelanceerd, een kennisportaal voor adviseurs, dat toegankelijk is voor iedereen. Dit portaal biedt informatie over bijvoorbeeld het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen in voor bijen aantrekkelijke gewassen (het 'bijenstoplicht'), de verschillende emissieroutes en het informeren van omwonenden."

Guidance

"Uiteindelijk moest de actieve brengplicht natuurlijk echt ingevoerd worden", zegt Jacques Wassenberg, terugkomend op REACH. "Daarvoor zijn de Europese inspectiediensten enkele jaren geleden

maat. De geboden mogelijkheden waren dus beperkt", aldus Jacques Wassenberg.

Agrodis wilde graag het aantal mogelijkheden uitbreiden, om daarmee de administratieve lasten enigszins te verminderen. Conno de Ruijter licht toe. "Dat zou kunnen door het bieden van een zogeheten 'deep link': een mail met een link naar het betreffende veiligheidsinformatieblad op bijvoorbeeld Fytostat.nl. Maar ook via een klantportaal, zoals we dat kennen van bijvoorbeeld verzekeraars. In het klantportaal ziet een afnemer na inloggen de veiligheidsinformatiebladen van de producten die hij heeft afgenomen. Het wordt dus op maat aangeboden."

De deep link en het klantportaal werden besproken met het minis-

Conno de Ruijter: "Agrodis neemt productbegeleiding serieus. Wij streven naar excellente kennisoverdracht. Zo hebben we kennisportaal ROUTE 2023 gelanceerd voor adviseurs."

in overleg gegaan. Ze hebben een guidance geschreven, voor een eenduidige interpretatie van de regelgeving. Daarbij is het 'ter beschikking stellen' strakker geformuleerd en 'actieve brengplicht' genoemd. Deze actieve brengplicht houdt in dat de leverancier bij het leveren van het product actief het veiligheidsinformatieblad aan de afnemer verstrekt. Dit moet in de vorm van een print op papier of per e-mail in pdf-for-

Jacques Wassenberg, Agrifirm: "Met een deep link of een klantportaal weet de afnemer altijd waar hij de informatie kan vinden en kan hij er snel terecht."

terie van Infrastructuur en Milieu, het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en de betrokken inspectiediensten, wat uiteindelijk resulteerde in toestemming. Toen Agrodis enkele jaren geleden de gesprekken met de inspectiediensten en ministeries startte, is een reëel tijdspad afgesproken. De invulling via één van de vier erkende manieren van actieve brengplicht gaat per april 2017 in.

Verantwoord in de keten

Nefyto is tevreden met de praktische manier waarop de brengplicht van veiligheidsinformatiebladen in overleg met de betrokken overheidsdiensten kan worden ingevuld. "Wij hebben graag onze medewerking gegeven aan een geautomatiseerde oplossing", aldus voorzitter Carlos Nijenhuis. "Van onze kant doen wij er alles aan de veiligheidsinformatiebladen up-to-date op onze eigen websites en op de website van Fytostat te hebben staan. Op deze manier dragen wij bij aan een verantwoorde omgang met onze producten in de keten."

In het kort

- De Europese verordening REACH schrijft voor dat fabrikanten en distributeurs bij het leveren van gevaarlijke stoffen de bijbehorende veiligheidsinformatiebladen moeten meeleveren.
- Deze zogeheten 'actieve brengplicht' geldt voor vrijwel alle chemische gewasbeschermingsmiddelen.
- Dit mag in gedrukte vorm of elektronisch (per e-mail). Brancheorganisatie Agrodis (distributeurs) heeft toestemming gekregen om dit ook via een deep link of een klantportaal te doen.
- De actieve brengplicht gaat per 1 april 2017 in.

Vier manieren

Jacques Wassenberg vindt het klantportaal en de deep link uitstekende alternatieven voor het verstrekken op papier of mailen als pdf. "Het geeft dezelfde garanties dat de afnemer de informatie raadpleegt", benadrukt hij. "Bovendien weet de afnemer altijd waar hij de informatie kan vinden en kan hij er snel terecht. Wellicht sneller dan wanneer het op papier staat en het ergens ligt. Met een goed systeem kan de distributeur dit automatiseren."

Hoe dan ook, de Nederlandse distributeurs hebben nu de vrijheid om te kiezen hoe ze de actieve brengplicht van de veiligheidsinformatiebladen gestalte geven. Daarbij kunnen ze kiezen uit vier manieren: op papier (per post), in pdf (per mail), een mail met een deep link of via een klantportaal.

Notificatie

Niet altijd kan worden volstaan met een eenmalige verstrekking van een veiligheidsinformatieblad, merkt Jacques Wassenberg op. "Stel er is een essentiële wijziging op een veiligheidsinformatieblad. Dan moet de leverancier aan alle afnemers die tot twaalf maanden geleden het product gekocht hebben, een nieuw veiligheidsinformatieblad sturen. Of een notificatie sturen."

Conno de Ruijter merkt op: "Alle bedrijven die professionele gewasbeschermingsmiddelen verkopen, zijn CDG-gecertificeerd. Dat zijn in totaal zo'n 125 bedrijven. Daar zitten ook enkele kleine bedrijven bij, die ook de mogelijkheid moeten hebben om hier op een goede wijze invulling aan te geven."

Jacques Wassenberg benadrukt dat hij veiligheid een goede zaak vindt. "De actieve brengplicht is niet eenvoudig. Maar we beseffen heel goed dat onze verantwoordelijkheid niet stopt als het product bij ons de deur uitgaat. Veel distributeurs leveren meer dan alleen gewasbeschermingsmiddelen. In onze database bijvoorbeeld zitten zo'n 750 veiligheidsinformatiebladen, waarvan er ruim 400 betrekking hebben op gewasbeschermingsmiddelen. De overige hebben betrekking op onder meer biociden en meststoffen." ■

Fytostat.nl

Fytostat.nl is een vrij toegankelijke website, die naast veiligheidsinformatiebladen van 532 gewasbeschermingsmiddelen ook etiketksten en gegevens over opslag, transport en verpakking van deze middelen biedt. Deze gegevens worden ter beschikking gesteld door de aangesloten toelatinghouders/producenten, die allemaal zijn aangesloten bij

fytoSTAT

Nefyto. De product- en veiligheidsinformatie is niet alleen van belang voor telers. Het is zeker ook van belang voor diegenen die verantwoordelijk zijn voor het vervoer, de opslag en de handling van gewasbeschermingsmiddelen. Denk hierbij aan de distributeurs en logistieke dienstverleners. En ook voor instanties als Arbo-diensten, brandweer en inspectiediensten die uit hoofde van hun specifieke taken over deze gegevens zouden willen beschikken.

COLOFON

NEFYTO BULLETIN 1 | MAART 2017 | JAARGANG 23 Nefyto Bulletin is een uitgave van Nefyto. Nefyto – Dutch Crop Protection Association – behartigt belangen van bedrijven die chemische & biologische gewasbeschermingsmiddelen ontwikkelen voor de Nederlandse markt. Het bulletin wordt kosteloos toegezonden aan personen en organisaties die op enigerlei wijze betrokken zijn bij gewasbescherming in Nederland. Nefyto Bulletin verschijnt vier keer per jaar in een oplage van 1800. REDACTIE Nefyto, Hogeweg 16 | Postbus 80523, 2508 GM Den Haag | T (070) 750 31 00 | nefyto@nefyto.nl | www.nefyto.nl | @nefytoNL TEKST EN REALISATIE Fred Meijer tekst & redactie, Doetinchem ONTWERP EN LAY-OUT Cyril Strijdonk Ontwerpburo, Gaanderen FOTOGRAFIE Bayer CropScience, Fred Meijer, Tuinbranche Nederland DRUK JP Offset, Duiven VERSPREIDING Controlled circulation / ISSN 1382-3833